

Український
Незалежний
Центр
Політичних
Досліджень

Твій вплив на місцеву владу нові можливості

Як громадяни можуть впливати на рішення органів влади на місцевому рівні?

Законодавство України надає широкі можливості громадянами брати участь у процесах ухвалення рішень на місцевому рівні. Основними нормативно правовими актами, які визначають інструменти участі є Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Статути територіальних громад

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»:

Стаття 7. Місцевий референдум.
Стаття 8. Загальні збори громадян.
Стаття 9. Місцеві ініціативи
Стаття 13. Громадські слухання
Стаття 14. Органи самоорганізації населення

Постанова Кабінету Міністрів України № 996
«Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»:

Проведення консультації з громадськістю
Створення громадських рад

Постанова Кабінету Міністрів України № 976
«Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади»:
Визначає порядок проведення громадської експертизи

Закону України «Про органи самоорганізації населення»:
Передбачає створення органів самоорганізації населення

Закон України «Про доступ до публічної інформації»

Користуйтесь!

Референдум

Місцевий референдум

Місцевий референдум – це інструмент прямої демократії, який надає членам територіальних громад можливості ухвалювати рішення шляхом прямого голосування

На місцевий референдум можуть виноситися будь-які питання, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування, крім питань щодо:

- місцевих податків і зборів
- місцевого бюджету
- встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги
- питання, що належать до компетенції державних органів

Як громадянам ініціювати проведення референдуму?

- 1 Створити ініціативну групу
- 2 Зібрати необхідну кількість підписів
- 3 Територіальна виборча комісія організовує голосування
- 4 РІШЕННЯ (контролювати виконання)

Докладний порядок проведення місцевих референдумів визначається окремим ЗУ «Про місцевий референдум»

Результат: рішення місцевого референдуму є обов'язковим до виконання і має вищу юридичну силу відносно рішень органів місцевого самоврядування

Ініціативи

Місцеві ініціативи

Місцева ініціатива – це інструмент участі, який передбачає подання громадянами проекту рішення міської ради з важливого для громади питання для розгляду на сесії ради

- ! Порядок внесення місцевих ініціатив на розгляд ради регулюється статутом територіальної громади і положенням про місцеві ініціативи у Вашому населеному пункті

Для внесення місцевої ініціативи на розгляд міської ради, громадянам потрібно зробити **2** кроки:

Крок 1. Підготувати необхідний пакет документів:

- Повідомлення про внесення місцевої ініціативи
- Лист з підписами громадян, які підтримали ініціативу
- Проект рішення міської ради або перелік питань, які пропонуються до розгляду

Крок 2. Подати підготовлений пакет документів до міської ради:

- Документи реєструються міською радою та готуються до винесення на сесію ради
- Місцева ініціатива розглядається відповідно до вимог регламенту міської ради

Результат: місцева ініціатива розглядається на пленарному засіданні сесії міської ради, за результатами чого рада може прийняти проект рішення, відхилити або відправити на доопрацювання

Слухання

Громадські слухання

Громадські слухання – це інструмент участі, який передбачає проведення відкритих зустрічей громадян з представниками міської ради з метою обговорень та пошук рішень щодо важливих для території питань

Порядок проведення громадських слухань регулюється статутом територіальної громади і положенням про громадські слухання у Вашому населеному пункті

Щоб провести громадські слухання, громадянам потрібно зробити 3 кроки:

Крок 1. Підготувати необхідний пакет документів:

- Повідомлення про ініціювання проведення громадських слухань
- Підписи членів територіальної громади, які підтримали проведення громадських слухань (необхідна кількість підписів встановлюється статутом територіальної громади)

Міська рада реєструє повідомлення і видає розпорядження про початок підготовки громадських слухань

Крок 2. Підготувати громадські слухання до їх проведення:

- Поінформувати громаду про проведення громадських слухань
- Запросити представників міської ради, комунальних підприємств, засобів масової інформації, громадських об'єднань до участі у слуханнях

Крок 3. Провести громадські слухання:

- Обговорити питання, що пропонувалися до розгляду
- Ухвалити рішення з кожного з питань, які розглядалися
- Рішення оформлюють у вигляду протоколу громадських слухань

Результат: рішення громадських слухань підлягають обов'язковому розгляду міською радою за обов'язкової участі їх ініціаторів

Збори

Загальні збори членів територіальної громади

Загальні збори – це інструмент, який передбачає проведення зібрань частини чи усіх мешканців міста для розгляду та ухвалення рішень з питань, які турбують жителів

- ! Порядок проведення загальних зборів членів територіальної громади регулюється статутом територіальної громади і положенням про загальні збори у Вашому населеному пункті

Для того, щоб провести громадські слухання, громадянам потрібно зробити 3 кроки:

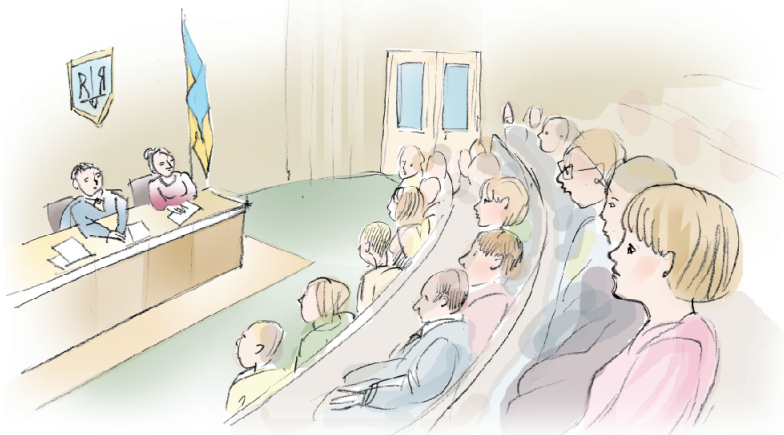
Крок 1. Подати до міської ради повідомлення про проведення загальних зборів членів громади

Крок 2. Підготувати проведення загальних зборів:

- Визначити приміщення для проведення загальних зборів
- Поінформувати громаду про проведення зборів

Крок 3. Провести загальні збори членів громади:

- Обговорити питання, що пропонувалися до розгляду
- Ухвалити рішення з кожного з питань, які розглядалися
- Рішення оформлюють у вигляді протоколу загальних зборів

Результат: рішення загальних зборів розглядається міською радою та враховуються під час її діяльності

Самоорганізація

Органи самоорганізації населення

Органи самоорганізації населення – це добровільне об'єднання громадян за територіальною ознакою (орган самоорганізації населення може бути створений на базі багатоквартирного будинку, вулиці, кварталу)

Порядок створення органів самоорганізації населення регулюється Законом України «Про органи самоорганізації населення»

Для того, щоб створити орган самоорганізації населення, потрібно зробити **3** кроки:

- Крок 1.** Провести загальні збори членів територіальної громади за місцем проживання:
- На загальних зборах приймається рішення щодо створення ОСН
- Крок 2.** Подати рішення загальних зборів щодо створення ОСН до міської ради:
- Відповідне рішення розглядається міською радою, яка надає дозвіл на створення ОСН
- Крок 3.** Провести загальні збори членів територіальної громади за місцем проживання:
- На загальних зборах обирається персональний склад ОСН, затверджується положення ОСН

Після обрання персонального складу та затвердження положення, проводиться реєстрація органу самоорганізації населення

Результат: створивши ОСН, Ви зможете представляти інтереси свого будинку перед міською владою. Зокрема, ОСН подає пропозиції до бюджету міста, погоджує плани забудови території чи контролює якість надання комунальних послуг

Український
Незалежний
Центр
Політичних
Досліджень

www.ucipr.org.ua

Телефон: (380-44) 599-4251, 592-9831, 222-9848
Електронна пошта: ucipr@ucipr.org.ua

Інформаційну підтримку ви можете знайти на нашому сайті
www.ucipr.org.ua

та у виданні "Місцева демократія в Україні: нові стандарти" 2013 р.
Автори: М.В.Лациба, І.М.Лукеря, О.Л.Ващук-Огданська

*З питань запровадження механізмів місцевої демократії,
просимо звертатися до нас за вищевказаними контактами*

вирішуй, дій, контролюй

Цей інформаційний буклет був розроблений в рамках проекту «Об'єднуємося заради реформ (UNITER)», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні. Розробка цього буклету стала можливою завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст буклету є винятковою відповідальністю УНЦПД та не обов'язково відображає погляди USAID, Pact або уряду США. Забороняється відтворення та використання будь-якої частини цього дослідження у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб без відповідного посилання на оригінальне джерело